

Motion till riksdagen

1989/90:Ju236

av Margitta Edgren och Charlotte Branting

(båda fp)

Kvinnliga polisers villkor

Fortfarande efter mer än 20 år med kvinnliga poliser känner de sig inte uppskattade inom kåren. Så måste man tolka alla de vittnesbörd från kvinnliga poliser som vi hört och som kan läsas i tidningarna.

I genomsnitt utgör kvinnor tio procent av den svenska poliskåren, dvs. av Malmös 1 000 poliser är ca 100 kvinnor. Men av Huddinges drygt 200 poliser är de 22 procent. Alltsedan kvinnor började som poliser har det funnits ett motstånd. Jämo har fått många anmälningar från kvinnor som anser sig missgynnade på grund av sitt kön. Det finns en rad myter, uttalade eller outtalade om vad som kännetecknar en bra polis. Manliga poliser anför att de kvinnliga kollegerna är för svaga eller för korta för speciellt s.k. yttre tjänst. Jargongen är ibland rå och grov, när kvinnorna försöker ändra den blir de ansedda som "gnällspikar".

Men det visar sig ofta att när kvinnliga poliser ingriper vid familjebråk eller våld mot barn så gör de det på ett smidigare och ömsintare sätt än manliga. De försöker i första hand att tala de som bråkar till rätta. Först när det inte hjälper använder kvinnorna andra medel, sin teknik, sin psykiska och fysiska styrka. Det visar sig att man kan vara bra polis på olika sätt.

Misstron från kollegornas sida gör kvinnliga poliser osäkra i sin yrkesroll. En reaktion är att de lämnar sitt yrke för annat yrke, en annan reaktion är, att de accepterar att förflyttas och att inte avancera, men reagerar på arbetsmiljön med psykiska problem.

Två jämställdhetskonsulter har arbetat i Huddinge polisdistrikt efter initiativ från polisledningen där. De undersökte hur de kvinnliga poliserna hade det i Huddinge. I sin rapport säger de bl.a. att kvinnliga poliser får sämre vitsord än manliga på alla punkter utom "flexibilitet", vilket inte värderas lika högt som t.ex. "säkerhet och omdöme". Trots att cheferna förnekar att kvinnor som grupp betraktat skulle vara sämre än män i arbetet. Vidare har konsulterna iakttagit att de kvinnor som arbetat några år ofta känner att de inte blir tagna på allvar av männen. Kolleger "testar" sina kvinnliga arbetskamrater för att pressa dem eller för att försöka bevisa att en kvinna inte räcker till för att vara polis.

Jämo utarbetade för flera år sedan en rad förslag på åtgärder efter en undersökning om vilka problem som möter en kvinna som bryter mark inom ett tidigare typiskt manligt yrke. För tullen, polisen, kriminalvården föreslogs åtgärder som borde vidtas för att underlätta förståelsen mellan män och

kvinnor inom resp. verksamheter. Vissa förslag har genomförts, men långt ifrån alla.

Mot. 1989/90
Ju236

Polisen har t.ex. fortfarande inte ansett det mödan värt att göra en kravanalys för polisyrket. En sådan analys skulle underlätta för de kvinnor som vill utbilda sig till polis. Samtidigt kan en kravanalys kanske förändra bilden av vad som krävs för att bli polis och vad som krävs för att vara en bra polis.

Rikspolisstyrelsen hjälper till att underhålla myterna om vad det innebär att vara en bra polis. Det kan vi se i den katalog över vad som erbjuds poliser i vidareutbildning. Mycket och varierat utbud om datorer, ekonomisk brottslighet, trafikövervakning, att föra polishundar, instruktörsutbildning i fysisk träning, motorcykeltjänst, fordonsredogörartjänst, brandutredning, yttre spaning mot person, sprängteknik, handhavande av tjänstepistol m.m. Vidareutbildning inom etik, intervjumetodik, omhändertagande av misshandlade barn eller kvinnor, mänskliga reaktioner på katastrofer m.m. ger kunskaper som poliser också måste ha i dagens samhälle. Av dessa ämnen finns mycket lite i vidareutbildningsprogrammet.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att rikspolisstyrelsen får i uppdrag att utarbeta en kravanalys för polisyrket i enlighet med vad vi anført i motionen.

Stockholm den 25 januari 1990

Margitta Edgren (fp)

Charlotte Branting (fp)